

Denis Škofič: Tuskulum

1. Prvi stik s pesniško zbirko

- Kakšen vtis je zbirka naredila nate ob prvem branju (je npr. zadržana, zahtevna, moteča, presenetljivo konkretna)?
- Ali si imel/-a občutek, da pesmi zahtevajo počasno in zbrano branje? Zakaj (ne)?
- Kako hitro si opazil/-a, da pesmi ne delujejo (le) vsaka zase, temveč (tudi) v medsebojnem odnosu?
- Ali imaš kot bralec/-ka potrebo, da pesmi »razumeš«, ali je dovolj, da jih občutiš?
- Bi rekel/-a, da te zbirka vodi ali ti namenoma umika oporo?

2. Naslov kot orientir

- Kaj zate pomeni beseda *tuskulum*?
- Kako razumeš naslov zbirke v povezavi s pesmimi v njej?
- Ali se tuskulum v zbirki kaže kot zavetje, umik, oddaljenost ali iluzija miru?
- Se ti zdi tuskulum dosegljiv ali vedno nekoliko izmuzljiv?
- Zakaj misliš, da je pesnik prav ta pojem postavil v središče zbirke?

3. Kraj, ki ni razglednica

- Kako se v zbirki pojavlja prostor: kot kraj bivanja, opazovanja, spomina ali ujetosti?
- Ali so prostori poimenovani ali zgolj nakazani?
- Kako prostor vpliva na dogajanje v pesmih – je nevtralen ali dejaven?
- Ali je prostor v *Tuskulumu* nekaj, kamor se zatečemo, ali nekaj, iz česar ne moremo povsem izstopiti?
- Kateri prostor iz zbirke bi označil/-a kot najbolj pomenljiv in zakaj?

4. Glas opazovalca – položaj lirskega subjekta

- Kdo govori v pesmih – ali lahko določiš, kdo je lirski subjekt?
- Kako bi opisal/-a govoreči glas: opazujoč, zadržan, vpleten, hladen?
- Ali imaš občutek, da govorec presoja dogajanje ali se mu zgolj približuje?
- Ali se je tvoj odnos do govorca spreminjal skozi zbirko? Na kakšen način?
- Ali se ti zdi, da govoreči glas govori *nam* ali preprosto *mimo nas*?

5. Meje telesnosti – med človekom in živaljo

- Kje v pesmih opaziš stik med človeškim in živalskim?
- Kako so telesa predstavljena: kot nosilci bolečine, rutine, opazovanja?
- Ali imaš občutek, da pesmi brišejo mejo med »naravnim« in »družbenim«?
- Kaj se zgodi z našim branjem, ko pesem ne ponuja (moralne) razlage, temveč natančen opis?

6. Kar se zgodi več kot enkrat

- Katere podobe, dejanja ali situacije se v zbirki ponavljajo?
- Kako deluje ponavljanje: pomirjujoče, utesnjujoče, ritualno?
- Ali pesmi opisujejo posamezne dogodke ali bolj vzorce ravnanja?
- Ali poezija v *Tuskulumu* opisuje dogodek ali sistem, v katerem se dogodek sploh lahko zgodi?
- Ali imaš ob branju občutek, da je sprememba sploh mogoča?

7. Raba jezika

- Kako bi opisal/-a jezik zbirke: zgoščen, natančen, (ne)pojasnjevalen?
- Ali opaziš besede oziroma podobe, ki učinkujejo skoraj fizično?
- Kako se gradi pomen: z razlago ali z nizanjem podob?
- Kaj se zgodi, ko pesem zavrne metaforično »lepoto« in vztraja pri surovosti ali neposrednosti?
- Ali v zbirki opaziš rabo narečnih, pogovornih ali neknjižnih izrazov – in kakšen učinek imajo nate kot bralca/-ko?

8. Odprtost pomena

- Ali imaš občutek, da zbirka ponuja jasna sporočila?
- Kako se kot bralec/-ka počutiš, ko pomen ni neposredno razložen? Te to odbija ali pritegne? Zakaj?
- Se ti zdi, da moraš kot bralec/-ka prevzeti del odgovornosti za oblikovanje pomena?

9. Ustvarjalni odziv

- Napiši kratek zapis, ki posnema slog zbirke: zadržan opis prizora brez razlage in čustev.
- Izberi eno pesem in jo prepisi kot niz dejanj ali opazanj.
- Katerim besedam ali razlagam si se namenoma izognil/-a? Zakaj?
- Kako se tvoj zapis razlikuje od običajnega opisovanja?
- Kaj se ti je pri takšnem pisanju zdelo najbolj nenavadno ali težko?

11. Kar ostane, ko zapremo knjigo

- Kako bi opisal/-a učinek zbirke čez čas, ne takoj po branju?
- Ali *Tuskulum* bolj odpira vprašanja ali ponuja odgovore?
- Bi zbirko priporočil/-a drugim v branje? Zakaj (ne)?
- Kako je zbirka vplivala na tvoj odnos do sodobne (slovenske) poezije?

POVZETEK – KLJUČNE TOČKE IN SPOROČILO ZBIRKE

- *Tuskulum* ni varno zavetje, temveč prostor zadržanega umika, ki omogoča opazovanje sveta.
- Zbirka ne pripoveduje zgodb, temveč beleži vzorce ravnanja, ponavljanja in vsakdanje rutine.

- Svet v pesmih je urejen, a ta red ni nujno pomirjujoč; pogosto razkriva pritisk in omejitve.
- Meje med človekom, živaljo in okoljem so zabrisane; človek ni središče, temveč del širšega sistema.
- Jezik je natančen in nepojasnjevalen; pomen ne izhaja iz razlage, temveč iz opazovanja.
- Bralec/-ka je postavljen/-a v aktivno vlogo: pomen nastaja v odnosu med pesmijo in branjem.
- Bistvo zbirke ni v iskanju odgovora, temveč v vztrajanju pri vprašanju, kako živimo znotraj struktur, ki se zdijo samoumevne.